UUTISET

En haluaisi, että syrjäseuduille jää julkinen järjestelmä, joka toimii kankeasti ja huonosti, ja suurten väestöjen ja aidon kilpailun alueilla yksityiset palvelut toimivat hyvin. **YLILÄÄKÄRI SARI MÄKINEN, KANGASALA**

Lääkärit haluavat ison remontin sosiaali- ja terveyshuoltoon

Sote-uudistusta valmistelevan työryhmän pitäisi saada esityksensä valmiiksi vuoden loppuun mennessä, mutta työ on pahasti levällään.

Kangasalan johtava ylilääkäri Sari Mäkinen

KIMMO HAIMI

Hallitus linjannee, että kunnat hoitavat perusterveydenhoidon, mutta erikoissairaanhoito jää yhteistyön varaan.

”Tehkää nyt hyvät ihmiset kerralla sellainen remontti, ettei seuraavaan 15–20 vuoteen tarvitse tehdä mitään. Antakaa meidän jo keskittyä omiin töihimme eikä näihin jatkuviin organisaatiomuutoksiin!”

Näin pukahti viime viikolla eräs lounaissuomalaisen kuntayhtymän ylilääkäri. Viesti oli tarkoitettu sosiaali- ja terveysministeriön työryhmälle, joka miettii sosiaali- ja terveyspalvelujen remonttia.

Uudistuksen on tarkoitus olla valmis vuoden lopussa, mutta työryhmän on ollut vaikeaa löytää yksimielisyyttä. Myös hallituksen ministerityöryhmien kokouksia on peruttu. Eilenkään ei saatu päätöstä aikaan.

Uudistuksen pohjaksi on nyt tulossa noin 150 kuntaa, 25–40 sosiaali- ja terveysaluetta (sote) sekä viisi yliopistosairaaloiden johtamaa erityisvastuualuetta (erva).

Hallitus ajatteli, että palvelupohja olisi sama kuin kuntien määrä: 70.

Kuntaliitoksia ei kuitenkaan tule näin paljon.

Toimittajille viime viikolla puhuneet terveydenhuollon asiantuntijat – lähinnä lääkärit – tuntuivat olevan yksimielisiä siitä, että Suomen nykyisin keskimäärin 16 000 asukkaan väestöpohja on liian pieni toimivan terveydenhoidon järjestämiseen.

Järkevin olisi 150 000–200 000 asukasta, ja sekin on kansainvälisesti vähän. Silloin sairaaloihin saadaan houkuteltua myös päteviä erikoislääkäreitä.

Ongelmana näet on, että lääkärit ovat alkaneet etsiä kiinnostavampia töitä ja arvostaa vapaa-aikaa, eikä kutsumus vedä enää perustyöhön ja päivystyksiin.

Esimerkiksi Kangasala sai virat täyteen, kun virkavelvollisuudesta poistettiin viikonloppupäivystys.

”Turvaa syrjäseudut”

Kangasalan kunnan johtava ylilääkäri **Sari Mäkinen** katsoo, että paras taho järjestämään palvelut olisi peruskunta. Myös uudet sote-alueet voivat karsia päällekkäisyyksiä, kaataa rajaitoja ja saada järjestelmät toimiviksi.

”Tällä hetkellä potilaalta tutkitaan terveyskeskuksessa tietyt asiat ja kun hänet lähetetään sairaalaan, siellä aloitetaan tutkimalla samat asiat uudestaan. Toivon, että nyt uskalletaan tehdä riittävän rohkea ratkaisu, jolla pärjätään pitkään.”

Vaarana on, että kun rahat loppuvat, ollaan sattumanvaraisen potilas- ja toimenpidevalikoinnin tiellä.

”Ennen tätä voitaisiin säästää karsimalla päällekkäisyydet.”

Mäkisen mielestä iso terveydenhoidon uudistus tarvitaan sekä julkisten palvelujen että syrjäseutujen vuoksi.

”Pienten kuntien asukkaat varmasti pelkäävät, että kun pieniä kuntia yhdistetään ja tulee isoja sote-alueita, palvelut karkaavat. Mutta minä ajattelen niin päin, että jos mitään ei tehdä, rahat loppuvat ja taloudellisessa pakkotilanteessa keskitetään rankasti ja sitten ne ainakin karkaavat.”

Maaseudun palvelut voidaan hoitaa esimerkiksi liikkuvin ratkaisuin.

”Turvaa julkiset palvelut”

Toisekseen Mäkinen uskoo, että kilpailu parantaa myös julkista palvelua.

”Toivon, että julkinen puoli pitää pintansa ja pystyy kehittämään kilpailukykyään. En haluaisi julkisen järjestelmän rapautuvan sellaiseksi, ettei kukaan enää halua käyttää sitä.”

Keskittäminen voisi olla Mäkisen mielestä esimerkiksi yöaikaista päivystystä sairaaloissa tai ensihoitoyksiköiden laajempi käyttäminen pitkien etäisyyksien alueilla.

Vaikka vannoutunut kuntatyöntekijä onkin, Mäkisen mielestä kunnan ei välttämä tarvitse hoitaa kaikkea.

”Järjestämisvastuun tulee olla julkisella organisaatiolla, mutta tuotannon ei aina tarvitse olla. Jos on pakko ulkoistaa, ulkoistaisin mieluiten jonkin koko toimintayksikön ja miettisin hyvin tarkasti, millä kriteereillä palvelun laatua seurataan.”

Perusteena on, että toimintaa on vaikeaa kehittää, jos työntekijöillä on eri pomot.

Myös osaoptimointi eli hyödyn etsiminen pienistä palasista saattaa olla lopputulokseltaan kokonaisuudelle haitallinen.

EIJA MANSIKKAMÄKI

KOMMENTTI

Amerikan malli on jo täällä

Niille palveluja, joilla on varaa maksaa. Köyhät jonottakoot valtion klinikoille.

Sellaista on kuuleman mukaan amerikkalainen terveyspolitiikka. Ja se on jo täällä.

Suomen eriarvoistava terveyspolitiikka oli yksi huomio toimittajille pidetyssä terveysseminaarissa viime viikolla Turussa.

Suomalaiset maksavat mielellään veroja ja pitävät niillä yllä kaikille samoja palveluita. Käytännössä on kuitenkin niin, että ne, joilla on työpaikka tai varaa ostaa vakuutuksia, käyvät ja käyttävät lapsiaan yksityisillä lääkäreillä. Jonottamatta ja juuri sillä erikoislääkärillä, jolla haluavat. Käynnit korvaa vakuutus ja Kela.

Työelämän ulkopuolella olevat eli kotona lapsiaan hoitavat, työttömät, eläkeläiset ja kuntoutujat käyvät terveyskeskuksessa, jossa käyminen on edullista, mutta siellä joutuu usein jonottamaan.

Eriarvoisuus näkyy siellä, missä yksityisiä palveluja on tarjolla.

”Ongelmana on, että jos julkinen sektori päästetään rapautumaan, palvelu jakautuu vielä enemmän”, Kangasalan johtava lääkäri **Sari Mäkinen** sanoo.

Asiantuntijat ovat sanoneet (MT 24.9.), että yhteiskunnan rahaa säästyisi, jos rahoituksen monikanavaisuus tukittaisin eli Kelan roolia muutettaisiin. Kelan remontti ei kuitenkaan kuulu sote-ryhmän työhön.

Toinen keino säästää rahaa on virtaviivaistaa julkista palvelua. Sillä sote-remonttia nyt perustellaan.

Jotkut katsovat Ruotsiin. Siellä raha kulkee asiakkaan mukana eli potilas päättää, kenen hoidettavaksi menee. Hallinto toimii muutaman maakunnan tasolla.

Toisaalta Ruotsin perustuslaista puuttuu kuulemma kohta, jossa kaikille taataan samat palvelut.

Perustuslain muuttamiseen eivät toimittajille puhuneet suomalaislääkärit olleet valmiita. Ainakaan vielä, kun sote-uudistukselta odotetaan niin paljon.

EIJA MANSIKKAMÄKI

EP:n maatalousvaliokunta sekoili 8 tunnin eläinkuljetusrajassa

BRYSSEL (MT)
Euroopan parlamentin maatalousvaliokunta äänesti eilen eläinkuljetusten 8 tunnin aikarajasta. Sekava äänestys jätti kuitenkin epäselvyyttä meppien todellisista näkemyksistä.

Ensin valiokunta kaatoi esityksen enimmäiskuljetusajasta kokonaan. Toisessa äänestyksessä valiokunta kuitenkin hyväksyi suomalaismeppi **Petri Sarvamaan** (kok.) esityksen, jossa ehdotetaan 8 tunnin aikarajaa, kuitenkin niin, että huonon tieverkon ja pitkien etäisyyksien mailla olisi mahdollisuus poikkeukseen.

”Onhan tämä vähän epäselvä tulos, mutta olen erittäin tyytyväinen oman esitykseni läpimenoon. Siinä tiukennetaan eläinkuljetusten ehtoja, mutta samalla otetaan huomioon Suomen olosuhteet.”

Kotieläinasiamies **Marjukka Manninen** MTK:sta pitää eläinkuljetusten 8 tunnin aikarajaa Suomen kannalta ongelmallisena.

”Olisimme toivoneet, että se olisi jäänyt esityksestä kokonaan pois, mutta pitkien etäisyyksien ja huonon tieverkon huomioiminen on toki myönteinen asia.”

Lopullisesti parlamentin kanta päätetään täysistunnossa. Oletettavaa on, että maatalousvaliokunnan kanta muuttuu, koska enemmistö mepeistä on allekirjoittanut eläinkuljetusten aikarajan tiukentamista koskevan vaatimuksen.

Parlamentin kanta on kuitenkin vasta niin sanottu oma-aloitemietintö, jolla ei ole mitään lainsäädännöllistä merkitystä. Lakiesityksen teko on komission käsissä.

Toistaiseksi komissio on ollut haluton esittämään uusia tiukennuksia eläinkuljetuksia koskevaan asetukseen, koska nykyisenkin asetuksen noudattamisessa on monissa jäsenmaissa isoja puutteita.

NIKLAS HOLMBERG

Saksa ja Ranska sopuun EU:n maatalousrahoista

Saksan ja Ranskan maatalousministerit ovat lyötäneet yhteisen näkemyksen EU:n tulevasta maatalousbudjetista. Maiden mukaan EU:n maksamien suorien tukien taso pitäisi jäädyttää nykytasolleen vuoteen 2020 asti. Kanta on sama kuin EU-komission alkuperäinen esitys.

Muutamat jäsenmaat kuten Britannia, Ruotsi ja Tanska ovat ajaneet maataloustukiin isompia leikkauksia.

Ranska ja Saksa sopivat myös siitä, että maatalousrahojen maakohtaisesta jaosta päätettäessä suoria tukia ja maaseudun kehittämisrahoja pitäisi käsitellä yhtenä kokonaisuutena.

Suomen kannalta se voi osoittautua ongelmalliseksi, sillä Suomen osuus maaseudun kehittämisvaroista on perinteisesti ollut suuri.

MT

Tilakoko kasvaa Saksassa

BERLIINI
Saksassa maatilojen määrä pienenee ja koko kasvaa rakennemuutoksen myötä.

Toissa vuonna maatiloja oli 300 800, mikä on yli 20 000 tilaa vähemmän kuin kolme vuotta aikaisemmin. Keskimääräinen tilakoko on 56 hehtaaria. Kaikkiaan Saksassa viljellään noin 17 miljoonalla hehtaarilla.

Yli sadan hehtaarin tilojen osuus on kasvussa. Niiden osuus viljellystä alasta on 55 prosenttia.

Tilan koolla ei ole suoraa vaikutusta kannattavuuteen. Saksan tuottajaliiton mukaan käytäntö on osoittanut, että myös pienet tilat säilyttävät kilpailukykynsä erikoistumalla ja pitämällä kiinni hyvästä laadusta.

PERTTI RÖNKKÖ

Sote-ongelma siirtyi selvitys-henkilöiden ruodittavaksi

Sosiaali- ja terveyspoliittinen ministeriryhmä asettaa selvitys-henkilöitä tekemään yhteistyötä kuntien kanssa kuntien erityisongelmien ja erityispiirteiden hahmottamiseksi.

Ministeriryhmä ei päässyt vielä torstaina ratkaisuihin kuntauudistukseen olennaisesti liittyvän sosiaali-terveyshuollon uudistuksen päälinjauksista. Auki on vielä useita asioita. Toiveena ryhmällä kuitenkin on, että linjaukset olisivat valmiit kunnallisvaaleihin mennessä, jotta kuntapäättäjillä olisi riittävästi tietoa tulevasta.

”On oikeus ja kohtuus kansalaistenkin tietää, kun on kuntavaalit lähestymässä, miten tämä sote järjestetään. Tulevien päättäjienkin on hyvä tietää, mitä se tarkoittaa ja minkälaista yhteistyötä edellytetään, jos ei tule riittävän suurta kuntaa”, muistutti sosiaali- ja terveysministeri **Paula Risikko** (kok.) kokouksen jälkeen.

Risikon mukaan tavoitteena on saada linjauksia, joita tarvitaan, että kuntarakennelaki pääsee liikkeelle. Se ei voi hänen mielestään lähteä lausunnoille ilman sotea, koska se on monissa kunnissa jopa 60 prosenttia budjetista.

”Yksityiskohdilla ei ole kiire, niitä hiotaan loppusyksystä.”

Ministeriryhmässä ei ole hänen mukaansa vielä käsitelty väestövaatimuksia. Asiantuntijaryhmä on todennut, että riittävä väestöpohja on 50 000–100 000 asukasta.

MT-STT

Lämmitä kotisi oman maasi lämmöllä!

Suomalaiset Scanvarm maalämpöpumput tuovat uusia innovaatioita maalämpölämmitykseen. Tuotesuunnittelussa on tarkoin huomioitu Suomen kylmät erityisolosuhteet niin lämmitystarpeen mitoituksessa kuin lämpimän käyttöveden riittävyydessä. Energiaa säästyy entistäkin enemmän!

Edistynyt tekniikka syöttää jatkuvasti lämmintä vettä lämmitysvesikiertoon ja näin vältytään lämmönvaihtelun mahdollisesti aiheuttamalta naksumiselta pattereissa.

Laitteiden kehittynyt tulistustekniikka nostaa käyttöveden lämpötilan korkeaksi ja tästä syystä kalliin sähköenergian käyttö saadaan minimoiduksi myös lämpimän käyttöveden tuotossa.

Scanvarm maalämpöpumput ovat suomalaisen designtoimiston muotoilemia ja niin hiljaisia, että voit huoletta sijoittaa sen vaikkapa kodinhoitohuoneeseen.

5 VUODEN TAKUU

Scanvarm maalämpöpumpuille myönnämme viiden vuoden Scanoffice -takuun.

Malleja on kahdeksan tehoalueella 7 – 12 kW.
Lue lisää www.scanoffice.fi

SCANOFFICE ilman muuta

Alueesi jälleenmyyjät palveluksessasi osoitteesta www.scanoffice.fi

Nyt Sampo Comia ennakkohintaan!

KYSY MYYJÄLTÄSI ENNAKKO-TILAAJAN ETUA!

UUSI RUNKO
UUSI OHJAAMO
UUSI MUOTOILU
UUSI MOOTTORI

COMIA
SAMPO ROSENLEW

Sampo-Rosenlew -puimurit Agrimarket Konekeskuksista kautta maan. www.agrimarket.fi

AGRI MARKET